

Պարույր Սևակ

Անձրևային սոնատ

(Հինգ նվագով՝ մինոր հնչականությամբ)

Ա. ՆՎԱԳ

Երբ աշնանային դաշտերի վրա

Կամ քաղաքային գորշ փողոցներում

Ամենքի կողմից գուցե մոռացված

Ինչ-որ անձրև է թախծում ինքն իրեն,

Երբ տխրությունն է ներս մտնում իմ տուն

Ու դառնում տանտեր,-

Կիսախելագար մտքեր են գալիս

Որ խտանում են իմ խեղճ գանգի մեջ,

Խտանում, ինչպես սերմերը՝ հասկում:

Ես միտք են անում,

Ա՛խ, եթե մեռնեին այնպես հեշտ լիներ,

Ինչպես ծնվելը...

Բայց մինչև անգամ թե այդպես լիներ՝

Կշահեհնք մե՛նք,

Դարձյա՛լ - վերստի՛ն - կրկի՛ն - նորի՛ց մե՛նք,

Բայց ո՛չ մայրերը:

Բա մեղք չե՞ն նրանք...

Բ. ՆՎԱԳ

Երբ աշնանային դաշտերի վրա

Կամ քաղաքային գորշ փողոցներում
Ամենքի կողմից իզո՛ւր մոռացված
Ինչ-որ անձրև է թախծում ինքն իրեն,
Երբ տխրությունն է ներս մտնում իմ տուն
Ու դառնում տանտեր,-
Պարապ քայլերով պատից մինչև պատ՝
Կռչիկիս մոթով ու կրունկներով
Խուլ նվագում եմ հատակի վրա,
Որ տանտիրուհու ձեռքի է կարոտ,
Եվ այդ նվագին ունկ չդնելով՝
Հանկարծ միտք անում,
Թե շունն ինչո՞ւ է հաչում Լուսնյակի,
Սակայն ոչ երբեք Արևի վրա:
Եվ չգտնելով հարմար պատասխան,
Ավելին՝ նույնիսկ չըորոնելով,
Չգում եմ, թե ես ո՞նց եմ կարոտել
Ա՛յն ավագակին,
Որ կոչվում է շոգ:

Գ. ՆՎԱԳ

Երբ աշնանային դաշտերի վրա
Կամ քաղաքային գորշ փողոցներում
Ամենքի կողմից արդե՛ն մոռացված
Ինչ-որ անձրև է թախծում ինքն իրեն,
Երբ տխրությունն է ներս մտնում իմ տուն
Ու դառնում տանտեր,-
Աչքրս, ակամա,
Ճամփորդության է դուրս գալիս հանկարծ,
Դիմացի շենքի
Չարդաքանդակված քիվի երկայնքով
Ճամփորդում այնպե՛ս զգույշ ու դանդաղ,

Ասես մրջյուն է
Եվ ոչ թե հայացք:
Ճամփորդում է նա քիվի երկայնքով,
Եվ հասկանում են ես լուսնոտներին:
Ու հանկարծ,-
Կյանքումս առաջի՛ն անգամ,-
Լուռ միտք են անում.
Լուսնային ախտով հիվանդներ թե կան,
Իսկ ինչո՞ւ չկան
Արևի ախտով տառապող մարդիկ,
Եվ դա չի՞ կապվում այն առեղծվածին,
Թե շունն ինչո՞ւ է հաչում Լուսնյակի,
Սակայն ոչ երբեք Արևի վրա...

Դ. ՆՎԱԳ

Երբ աշնանային դաշտերի վրա
Կամ քաղաքային գորշ փողոցներում
Ամենքի կողմից վաղո՛ւց մոռացված
Նույն այդ անձրևն է ինքն իրեն թախծում,
Երբ տխրությունը դարձյա՛լ իմ տան մեջ
Իրեն պահում է տատիրոջ նման,-
Գրասեղանից մի գիրք են վերցնում,
Որ՝ հետապընդված իմ իսկ մտքերից՝
Գեթ ապավինեն էջերին նրա:
Վերցնում են և - ի՛նչ.

Խորհում ակամա,
Որ նույնիսկ գիրքը... նա էլ է նեղվում՝
Ընդմիջտ սեղմըված ամուր կազմի մեջ...

Ե. ՆՎԱԳ

Երբ աշնանային դաշտերի վրա
Կամ քաղաքային գորշ փողոցներում

Ամենքի կողմից ընդմիջտ սոռացված
Նույն հին անձրևն է թախծում ինքն իրեն,
Եվ տխրությունը իմ ներկայությամբ
Տանըս մեջ իրեն տանտեր է զգում.-
Էլ ի՞նչ է մնում,
Որ ես ինչ անեմ.-
Գլուխս եմ կողպում
Ու բաց եմ անում փակված բերանըս.
- Է՛յ, ընկե՛ր երկինք,
Մի՛ խուլիզանիր,
Թե՛ չէ՛ միլիցիա կզանգահարեմ:
Ձայնըս չի՞ հասնում հեռու երկրնքին,
Թե՞ միլիցիայից նա չի երկյուղում
Եվ բաց չի անում իր դեմքը ամպած.
Ամենքի կողմից իզո՛ւր սոռացված
Այդ նույն անձրևն է թախծում ինքն իրեն,
Իմ տուն ներս եկած տխրությունն անկոչ
Տանտիրությունն է դեռ շարունակում,
Ու ես, գայրագի՛ն,
Ու ես, ճարահա՛տ,
Քենըս թափում եմ իմ խոհանոցի ծորակի վրա,
Որ բաց է եղել.
Ես խեղդելո՛ւ պես ծորակն եմ փակում:
Եթե անգոր եմ երկրնքի հանդեպ,
Այս լիրբ ծորա՛կը թող լռի գոնե,
Որ... չատեմ ջուրը
Ու չկարոտեմ ա՛յն ավազակին,
Որ շոգ է կոչվում:

19.XII.1959թ.

Թիֆլիս